

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 4

(2004–2005)

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

Innhold

1	Innledning	5	6	Vurdering og tilråding	14
2	Protokollens tilblivelse og hovedinnhold	7	Vedlegg		
2.1	Forhandlingene og vedtakelsen	7	1	Protocol No. 14 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, amending the control system of the Convention Strasbourg, 13.V.2004	
2.2	Protokollens hovedinnhold	7		Protokoll nr. 14 til konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, om endring av konvensjonens kontrollsystem Strasbourg 13. mai 2004	16
3	Nærmere om de enkelte bestemmelser i protokollen	9			
4	Gjennomføring i norsk rett	12			
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	13			

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 4

(2004–2005)

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 22. oktober 2004,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Innledning

Europarådets ministerkomité vedtok på sin 114. sesjon 13. mai 2004 en protokoll til Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK), protokoll 14, om endringer i konvensjonens kontrollsystem. Endringene innebærer enkelte justeringer i virksomheten til Den europeiske menneskerettsdomstol, med sikte på å forbedre dagens system. Bakgrunnen for protokollen er en alvorlig og økende bekymring for effektiviteten ved Domstolen som følge av en stor og raskt voksende saksmengde.

Kjernen i konvensjonens kontrollsystem er at enhver person som hevder å ha blitt utsatt for en konvensjonskrenkelse kan ta sin sak til Domstolen. Mens det i 1990 kom inn ca. 5000 nye saker under EMK, var tallet i 2003 økt til ca. 39 000, samtidig som ca. 18 000 saker ble avsluttet. Ved utgangen av 2003 var det fortsatt ca. 65 000 uavsluttede saker i systemet.

Økningen i antall saker har først og fremst sammenheng med Europarådets utvidelse. Samtidig er muligheten for å bruke klageadgangen etter EMK

blir stadig bedre kjent, både i de nye og gamle medlemsstatene. Mens ca. 240 millioner mennesker hadde adgang til å klage til Domstolen i 1994, er systemet i dag tilgjengelig for over 800 millioner mennesker i 46 land.

For at det eksisterende system ikke skal trues med sammenbrudd, har det vært enighet om nødvendigheten av å gjøre visse endringer i konvensjonens kontrollsystem.

Norge undertegnet protokollen med forbehold om ratifikasjon, da den ble åpnet for undertegning i Strasbourg 13. mai 2004. Samtidig med vedtakelsen av protokollen oppfordret Ministerkomiteen i en erklæring medlemsstatene til å gjennomføre de nødvendige skritt for å ratifisere protokollen snarest mulig, slik at den kan tre i kraft innen to år etter vedtakelsen. Det er derfor ønskelig at Norge ratifiserer protokollen så snart som mulig, og slik bidrar til å opprettholde presset om raskest mulig ikrafttredelse. For at protokollen skal tre i kraft, må alle stater som er tilsluttet EMK ha gitt sitt samtykke til

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

å være bundet av den. Først når protokollen er trådt i kraft, vil Domstolen få de mulighetene til å effektivisere sitt arbeid som protokollen legger opp til.

Ettersom saken er av særlig viktighet og krever lovendring, er Stortingets samtykke nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Konvensjonen i engelsk originaltekst med oversettelse til norsk følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

2 Protokollens tilblivelse og hovedinnhold

2.1 Forhandlingene og vedtakelsen

Reformprosessen ble innledet med en erklæring vedtatt på den europeiske ministerkonferansen om menneskerettigheter ved markeringen av 50-årsjubileet for EMK, i Roma i november 2000. I februar 2001 ble det nedsatt en evalueringskomité og en såkalt refleksjonsgruppe, hvor ulike ideer tok form.

Forhandlingene om protokollens tekst foregikk i Europarådets styringskomité for menneskerettigheter og i en særskilt underkomité under denne. Justisdepartementet representerte Norge under arbeidet. Frivillige organisasjoner som Amnesty International og Den internasjonale juristkommisjonen (ICJ) samt Europarådets parlamentarikerforsamling og Europarådets kommissær for menneskerettigheter, fulgte forhandlingene i styringskomiteen. Styringskomiteen avholdt dessuten jevnlig møter med frivillige organisasjoner. Domstolen kom selv med fyldige og begrunnede kommentarer etter hvert som forslagene tok form og Domstolens kommentarer ble grundig drøftet under forhandlingene.

Protokollen er pr. 13. oktober 2004 undertegnet av 23 stater. Dessuten har Malta ratifisert protokollen.

Samtidig med vedtakelsen av protokoll 14, ble det vedtatt flere anbefalinger som har til formål å redusere tilfanget av nye saker for Domstolen. Reformpakken består av følgende beslutninger:

1. Protokoll 14 til EMK om endringer i konvensjonens kontrollsystem
2. Forklarende rapport til protokoll 14, utarbeidet samtidig med protokollen
3. En rekommandasjon til medlemsstatene om å forbedre adgangen til å benytte nasjonale rettsmidler
4. En rekommandasjon til medlemsstatene om å innføre ordninger som kan sikre at lovgivning og forvaltningspraksis er i samsvar med EMK
5. En rekommandasjon til medlemsstatene om opplæring i EMK på universitetsnivå
6. En resolusjon om dommer som avdekker systematiske problemer og som kan resultere i mange likeartede klager
7. En erklæring hvor
 - medlemsstatene oppfordres til å undertegne og ratifisere protokoll 14 raskt, slik at proto-

kollen kan tre i kraft innen to år, samt å følge opp rekommandasjonene,

- ministrenes stedfortredere bes bedre oppfølgingen av dommer, spesielt de som avdekker systematiske problemer, samt følge opp medlemsstatenes gjennomføring av rekommandasjonene og sikre at Domstolen får tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre protokoll 14, og
- Europarådets generalsekretær og medlemsstatene oppfordres til å utbre kunnskap om de beslutninger som inngår i reformpakken.

Den forklarende rapporten til protokoll 14, som ble utarbeidet samtidig med protokollen, redegjør nærmere for innholdet.

2.2 Protokollens hovedinnhold

Det er særlig tre forhold som man har ønsket å reformere. For det første gjelder det den store mengden grunnløse klager, som gjelder nær 90 % av sakene. For det annet gjelder det den store mengden velbegrunnede klager, men hvor Domstolen allerede har etablert en klar praksis. Dette gjelder nær 60 % av de klager som i dag antas til realitetsbehandling. For det tredje gjelder det de saker hvor de ressurser som går med til realitetsbehandlingen, ikke står i forhold til den ulempen som klageren har hatt.

Som svar på det første problemet med de mange grunnløse klager, fastsetter protokollen at én dommer, med bistand av rapportører, skal kunne avvise klager som åpenbart ikke fyller vilkårene for å bli prøvd. I dag er ordningen at slike avgjørelser skal treffes av komiteer på tre dommere. Domstolen selv tok på dette punkt til orde for at avvisningsavgjørelser burde treffes av et eget organ utenfor Domstolen, men dette fikk ikke den nødvendige tilslutning av medlemsstatene.

Når det gjelder problemstillingen vedrørende de saker hvor Domstolen allerede har etablert en klar praksis, fastsetter protokollen at komiteer på tre dommere enstemmig skal kunne avsi dom i slike saker. I dag behandles sakene av kamre på syv dommere. Den dommer som kommer fra den innklagede staten kan eventuelt på anmodning fra komiteen erstatte en av de øvrige dommerne.

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

Et av de forhold komiteen kan ta i betraktning ved avgjørelsen av om den nasjonale dommer skal anmodes om å erstatte en annen dommer, er om den innklagede staten har hatt innsigelser mot at saken behandles i komité i stedet for i kammer. De frivillige organisasjonene som fulgte forhandlingene og Europarådets parlamentarikerforsamling mente dette ga inntrykk av at staten hadde innflytelse over Domstolens sammensetning i den enkelte sak, og var derfor skeptiske til denne siden av forslaget. Fra statenes side ble det imidlertid understreket at komiteen ikke var forpliktet til å tilkalle dommeren fra den innklagede staten der denne bestred komiteens kompetanse til å avsi dom, men at det ofte ville være klokt, fordi den nasjonale dommeren vil ha den beste forutsetningen for å bedømme den innklagede statens innvending.

Når det gjelder det tredje forhold, at enkelte saker kan være uforholdsmessig ressurskrevende i forhold til den overlast klageren har lidd, fastsetter protokollen at Domstolen kan avvise klagen der klageren ikke har lidd ulempe av betydning («significant disadvantage»), med mindre respekt for menneskerettighetene, slik disse er definert i EMK med protokoller, tilsier at klagen realitetsbehandles. Saker som ikke har vært behørig vurdert av en nasjonal domstol, kan ikke avvises på dette grunnlaget.

Bestemmelsen var kontroversiell under utarbeidelsen. Det var særlig de frivillige organisasjonene som uttrykte motstand mot å innskrenke muligheten til å få behandlet en sak hvor det kanskje var skjedd en krenkelse. Enkelte medlemsstater delte denne bekymringen og også Parlamentarikerforsamlingen var skeptisk. Flertallet av medlemsstatene, herunder Norge, mente på den annen side at bestemmelsen var nødvendig for at ikke mindre viktige saker skulle hindre Domstolen i å kunne behandle mer alvorlige menneskerettighetskrenkelser raskt og effektivt. Erfaringen viser at mange typer saker ofte kan være svært ressurskrevende, bl.a. som følge av omfattende eller vanskelig tilgjengelige fakta, samtidig som de verken har prinsipiell eller generell interesse. Objektivt sett kan de som regel heller ikke anses å berøre viktige interesser for klageren. Det som til slutt gjorde det mulig å enes om bestemmelsen, var tilleggsvilkåret om at saken må ha vært behørig vurdert av en nasjonal domstol.

Protokollen inneholder også en del andre endringer med sikte på effektivisering, samt også enkelte endringer som ikke har sammenheng med behovet for å effektivisere behandlingen av klagesaker. De fleste av de sistnevnte har kommet til etter initiativ fra Parlamentarikerforsamlingen.

De viktigste endringene i protokollen er:

- Det innføres adgang for én dommer, med bistand av rapportører, til å avvise klager som åpenbart ikke oppfyller vilkårene for å bli prøvd. I dag treffes slike avgjørelser av komiteer på tre dommere.
- Det innføres adgang for komiteer på tre dommere til enstemmig å avsi dom i saker som ikke reiser nye spørsmål. Nå behandles disse sakene av kamre på syv dommere.
- Det innføres adgang for Domstolen til å avvise saker hvor klageren ikke har lidd noen ulempe av betydning. Forutsetningen er at saken har vært tilbørlig behandlet av en nasjonal domstol og at hensynet til respekt for menneskerettighetene ikke tilsier at saken realitetsbehandles.
- Det fastsettes at avvisning- og realitetsspørsmål som hovedregel skal behandles under ett i kamre. Det tilrettelegges også bedre for forlik.
- Ministerkomiteen gis kompetanse til å vedta at kamrene skal bestå av fem dommere i stedet for dagens syv.
- Ministerkomiteen gis kompetanse til bringe inn for Domstolen spørsmålet om tolkingen av en dom, dersom to tredjedeler av medlemmene i komiteen stemmer for dette.
- Ministerkomiteen gis kompetanse til å bringe inn for Domstolen spørsmålet om en stat har krenket sin plikt til å etterleve en dom.
- Det fastsettes at dommerne ved Domstolen skal velges for én periode på ni år uten adgang til gjenvalg. Ad hoc-dommere skal velges av Domstolens president fra en liste som statene har utarbeidet. Etter dagens ordning velges dommerne for perioder på seks år med adgang til gjenvalg.
- Europarådets kommissær for menneskerettigheter gis adgang til å intervenere i visse saker.
- Det gjøres klart at EU kan tiltre EMK. Eventuell tiltredelse vil også kreve andre endringer i konvensjonen.

3 Nærmere om de enkelte bestemmelser i protokollen

Artikkel 1: Endring av EMK artikkel 22 Valg av dommere

Artikkel 22 nr. 2, som gjelder oppnevning av nye dommere når nye stater tiltrer EMK eller når en dommer ikke kan sitte ut embetsperioden, oppheves som unødvendig som følge av endringen i artikkel 23.

Artikkel 2: Endring av EMK artikkel 23 Embetsperioder

I dag velges dommere for seks år, og de kan gjenvelges. Hvis noen ikke er i stand til å sitte perioden ut, skal en annen velges for den gjenværende del av embetsperioden. Dommervalgene skjer med tre års mellomrom.

Etter protokollen skal dommerne i stedet velges for ni år uten adgang til gjenvalg. Videre skal nye dommere velges etter hvert som deres forgjengere slutter, slik at halve dommerkorpset ikke lenger må byttes ut hvert tredje år. Det etableres en overgangsordning for de sittende dommerne, se omtalen under artikkel 21.

Bakgrunnen for endringen er de bindinger som kan oppstå eller fryktes å oppstå mellom den enkelte dommer og den stat som dommeren er valgt for, fordi dommere må nomineres på nytt for å gjenvelges. Forslaget stammer fra Europarådets parlamentarikerforsamling.

I tillegg er bestemmelsen om avskjed overført fra nåværende artikkel 24.

Artikkel 3: Opphevelse av EMK artikkel 24 Avskjedigelse

For å få plass til en ny artikkel mellom nåværende artikkel 27 og 28, innlemmes innholdet i nåværende artikkel 24 om avskjedigelse i artikkel 23 nr. 4. Artikkel 24 oppheves og artikkel 25 til 27 blir artikkel 24 til 26.

Artikkel 4: Endring av EMK artikkel 25 Justissekretariat og juridiske utredere

Artikkelen blir artikkel 24 og får ny tittel: Justissekretariat og rapportører. Endringen består i å etablere en ny type medarbeidere i justissekretariatet;

rapportører. Rapportørene skal bistå dommere under saksforberedelsen når disse treffer avgjørelser alene, se omtalen av protokollens artikkel 7 nedenfor.

Referansen til juridiske utredere, en type medarbeidere som aldri er blitt tilsatt, tas ut av teksten.

Artikkel 5: Endring av EMK artikkel 26 Domstolen i plenum

Artikkel 26 blir artikkel 25. Domstolen i plenum får kompetanse til å anmode Ministerkomiteen om at antall dommere i kamrene reduseres.

Artikkel 6: Endring av EMK artikkel 27 Komiteer, kamre og storkammer

Artikkel 27 blir artikkel 26 og får ny overskrift: Ene-dommere, komiteer, kamre og storkammer.

Det tilføyes at Domstolen kan settes med én dommer. En dommer kan ikke treffe avgjørelser alene i saker mot den staten dommeren er valgt for.

Ministerkomiteen gis kompetanse til, etter begjæring av Domstolen i plenum, å beslutte at antall dommere i kamrene skal reduseres fra syv til fem for en bestemt periode. Formålet er å øke Domstolens effektivitet.

Der den sittende dommeren er inhabil eller av andre grunner ikke kan ta del i en sak, er ordningen i dag at staten velger en ad hoc-dommer i den sittende dommerens sted. Parlamentarikerforsamlingen har pekt på det uheldige i at statene gis anledning til å velge ad hoc-dommere etter å ha blitt kjent med saken, samt at Parlamentarikerforsamlingen ikke har noen rolle i den forbindelse. For å avhjelpe den første innvendingen, fastsettes det i protokollen at ad hoc-dommere skal velges av Domstolens president fra en liste statene har levert på forhånd. For å unngå unødig tidsspille, er det imidlertid ikke lagt opp til at Parlamentarikerforsamlingen skal spille noen rolle i den forbindelse.

Artikkel 7: EMK ny artikkel 27 Ene-dommerens kompetanse

I dag kan komiteer på tre dommere avvise en sak dersom det kan skje uten nærmere undersøkelser

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

og avgjørelsen er enstemmig. Det foreslås at en slik avgjørelse skal kunne treffes av én dommer.

Artikkel 8: EMK ny artikkel 28 Komiteers kompetanse

Komiteer består av tre dommere, i motsetning til kamre på syv. Komiteene kan i dag ikke avsi dom, men kan avvise saker der dette kan gjøres uten nærmere undersøkelser. I protokollen fastsettes det at komiteenes kompetanse skal utvides slik at de med enstemmighet kan avsi dom i saker som ikke reiser nye spørsmål under konvensjonen. Dette gjelder klager der Domstolen allerede har etablert en fast rettspraksis. Dommeren fra den innklagede staten skal normalt ikke sitte i komiteen, men kan ta et av de andre medlemmenes plass hvis komiteen ber om det. Dette antas særlig å være aktuelt hvis staten anfører at en sak ikke bør behandles av komiteen, men av et kammer. Det bemerkes at komiteens dom etter ordlyden i konvensjonen er endelig, idet adgangen til å bringe saken inn for Storkammeret, jf. artikkel 43, gjelder dommer avsagt av kamre.

Artikkel 9: Endring av EMK artikkel 29 Avgjørelser av kamre om hvorvidt saker kan prøves og om realitetsspørsmålene i sakene

For å effektivisere saksbehandlingen fastsettes det at kamrene som hovedregel skal avgjøre samtidig om vilkårene for å prøve saken er oppfylt og realiteten i saken. Dette er en kodifisering av en praksis som allerede er etablert. Når det gjelder statsklager, skal hovedregelen likevel være at det først skal tas en separat avgjørelse om hvorvidt vilkårene for prøvelse er oppfylt.

Artikkel 10: Endring av EMK artikkel 31 Storkammerets fullmakter

Her tilføyes at Storkammeret skal behandle spørsmål det blir forelagt av Ministerkomiteen i henhold til EMK artikkel 46 nr. 4, dvs. spørsmålet om en part har unnlatt å rette seg etter en endelig dom.

Artikkel 11: Endring av EMK artikkel 32 Domstolens jurisdiksjon

Her tilføyes at Domstolens jurisdiksjon også omfatter saker som blir henvist til den under artikkel 46.

Artikkel 12: Endring av EMK artikkel 35 Saker som kan prøves

Det innføres adgang for Domstolen til å avvise en sak dersom klageren ikke har lidd ulempe av betydning («significant disadvantage» eller «préjudice important»), med mindre hensynet til menneskerettighetene likevel krever at saken behandles. Det er en forutsetning for avvising at saken har vært behørig behandlet av en nasjonal domstol. Det er fastsatt en egen overgangsordning for bestemmelsen, se protokollen artikkel 20. nr. 2.

Artikkel 13: Endring av EMK artikkel 36 Tredjepersoners adgang til å opptre i saken

Europarådets kommissær for menneskerettigheter gis rett til å intervenere i alle saker for kamre og storkammeret. Begrunnelsen er at kommissæren kan ha interesse av å peke på strukturelle problemstillinger eller allmenne hensyn.

Artikkel 14: Endring av EMK artikkel 38 Behandling av saken og forliksforhandlinger

Artikkelen får ny tittel: Behandling av saken. Bestemmelsen oppstiller en plikt for medlemsstatene til å bistå Domstolen i undersøkelse av en sak på ethvert stadium. Dette gjelder i motsetning til dagens ordning, hvor plikten først inntreffer etter at det er besluttet at saken kan prøves. Endringen må ses i sammenheng med protokollens artikkel 9, som bestemmer at spørsmålet om saken kan prøves og sakens realitet som hovedregel skal vurderes under ett. Punktet om forliksforhandlinger flyttes til artikkel 39.

Artikkel 15: Endring av EMK artikkel 39 Forliksinnngåelse

Domstolen skal på ethvert trinn i saken stå til rådighet for partene med sikte på å oppnå et forlik. Dette gjelder i motsetning til dagens ordning, hvoretter Domstolen bare skal stå til rådighet for partene med sikte på å oppnå forlik etter at det er besluttet at saken kan prøves. Avgjørelse om å heve saken som forlikt skal sendes Ministerkomiteen. Sistnevnte skal overvåke at statene oppfyller sine forpliktelser i henhold til forliket.

Artikkel 16: Endring av EMK artikkel 46 Dommers bindende kraft og deres iverksettelse

Dersom Ministerkomiteens skulle få problemer med å føre tilsyn med gjennomføringen av en dom

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

pga. tolkningsuenighet, kan komiteen be Domstolen om en tolkningsuttalelse. Forutsetningen er at to tredjedeler av medlemmene i Ministerkomiteen slutter seg til.

Dersom Ministerkomiteen mener at en stat nekter å oppfylle en dom, kan komiteen med to tredjedels flertall be Domstolen om å ta stilling til om staten har krenket sin plikt etter artikkel 46 nr. 1 til å oppfylle dommen. Spørsmålet skal behandles av Storkammeret, jfr. protokollens artikkel 10.

*Artikkel 17: Endring av EMK artikkel 59
Undertegning og ratifikasjon*

Det tas inn i konvensjonsteksten at EU kan tiltre konvensjonen. Eventuell tiltredelse vil også kreve andre endringer i konvensjonen.

Artikkel 18: Undertegning og ratifikasjon

Dette er en ordinær sluttbestemmelse om undertegning og ratifikasjon.

Artikkel 19: Ikrafttredelse

Protokollen trer i kraft den første dagen i måneden etter at det er gått tre måneder fra alle konvensjonsstatene har ratifisert protokollen.

Artikkel 20: Anvendelse på innkomne klager

Når protokollen trer i kraft, skal dens bestemmelser straks få anvendelse på alle klager som er kommet inn til Domstolen. Det er imidlertid gjort unntak for det nye avvisningskriteriet, jf. protokollen artikkel 12, som ikke kan tas i bruk i saker som Domstolen har erklært kan prøves. Det nye avvisningskriteriet skal i de første to årene etter ikrafttredelsen bare kunne tas i bruk av kamre og Storkammeret, ikke av komiteer og enedommere.

Artikkel 21: Overgangsordninger for dommere

I forbindelse med overgangen fra seks til ni års embetsperioder for dommerne, er det fastsatt at dommerne som allerede er valgt, skal få forlenget sine embetsperioder med ulik varighet. De som er i sin første embetsperiode når protokollen trer i kraft, skal få forlenget perioden slik at de til sammen sitter i ni år. De øvrige skal få forlenget sin embetsperiode med to år. Formålet med overgangsregelen er å sikre kontinuitet ved Domstolen.

Artikkel 22: Status for undertegning og ratifikasjon

Europarådets generalsekretær skal orientere statene om andre staters undertegning, ratifikasjon m.v.

4 Gjennomføring i norsk rett

Det fremgår av menneskerettsloven 21. mai 1999 nr. 30 § 2 nr 1 at EMK, som endret ved ellefte protokoll og med nærmere angitte tilleggsprotokoller, skal gjelde som norsk lov. Fra det tidspunkt protokoll 14 trer i kraft, må det fremgå at det er EMK som endret ved ellefte og fjortende protokoll, med

nærmere angitte tilleggsprotokoller, som skal gjelde som lov i Norge.

Regjeringen vil i god tid før protokollen trer i kraft fremme en odelstingsproposisjon hvor denne lovendringen foreslås.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Ratifikasjon av protokollen påfører ikke Norge økonomiske forpliktelser. Som ledd i reformpakken ber imidlertid Ministerkomiteen om at ministrenes stedfortredere sikrer at Domstolen får tilstrekkelig ressurser til å gjennomføre protokoll 14. Det samme har Norge understreket i flere sammenhenger. Domstolens budsjett inngår i Europarådets budsjett, og eventuell økning i overføringene til Domstolen vil måtte vurderes separat i tilknytning til Europarådets budsjett.

Siden protokollen gjelder Domstolens admini-

strasjon, vil ratifikasjon ikke ha administrative konsekvenser for Norge.

Protokollen vil kunne berøre rettsstillingen til private som ønsker å klage til Domstolen ved at disse får behandlet sakene etter de endrete reglene. Størst betydning vil i så måte trolig utvidelsen av Domstolens avvisningsadgang ha, jf omtalen ovenfor under punkt 2.2 og punkt 3. Det er opp til Domstolen å fastlegge det nærmere innholdet i vilkårene for å avvise en sak. Hvor stor betydning bestemmelsen vil få, gjenstår derfor å se.

6 Vurdering og tilråding

Domstolens arbeidsmengde gjør det nødvendig å sette i verk tiltak snarest mulig, slik at ikke den store saksmengden hindrer Domstolen i raskt å avgjøre saker om alvorlige krenkelser, f.eks. om ulovlig frihetsberøvelse eller nedverdiggende fengslingsforhold. Det er også viktig at saker om mindre alvorlige krenkelser kan avgjøres raskt, slik at svakheter i de nasjonale systemene blir avdekket, før for mange er blitt skadelidende.

Kravet om at alle stater må godkjenne endringene, innebærer at reformen på en del punkter ikke er så omfattende som man fra norsk side opprinnelig kunne ha tenkt seg. Det er derfor fare for at protokollen og de øvrige delene av reformpakken ikke vil være tilstrekkelig til å løse alle problemer. Protokollen vil imidlertid bedre situasjonen.

Det har vært avholdt konsultasjoner underveis i forhandlingene på nasjonalt plan.

Det ble avholdt et seminar om reformen i regi av Justisdepartementet i januar 2003 hvor følgende institusjoner var invitert:

Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Utenriksdepartementet
Sivilombudsmannen
Norsk senter for menneskerettigheter
Dommerforeningens menneskerettighetsutvalg
Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg
Høyesterett
Amnesty International
Den norske Helsingforskomité
NGO-forum for menneskerettigheter

Det ble også redegjort for forslagene i et møte i Utenriksdepartementets rådgivende menneskerettighetsutvalg i februar 2004.

På disse møtene har det ikke kommet frem innvendinger av betydning mot tidligere versjoner av utkast til protokoll. Det har heller ikke i ettertid kommet frem noe som kan tyde på at norsk ratifikasjon av protokollen er omstridt.

Regjeringen vil i god tid før protokollen trer i kraft fremme en odelstingsproposisjon med de nødvendige endringer i menneskerettsloven.

Vedtakelsen av protokollen falt sammen med Norges overtakelse av formannsvervet i Europarådets ministerkomité. Norge har i formannskapsperioden prioritert rask ikrafttredelse av protokollen og har bl.a. tatt initiativ til en markering av undertegninger og evt. ratifikasjoner av protokoll 14 i forbindelse med overleveringen av formannskapet til Polen 10. november 2004.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004, i samsvar med et vedlagt forslag.

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

Forslag

til vedtak om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

I

Stortinget gir samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av mennes-

kerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004.

Vedlegg 1

Protocol No. 14 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, amending the control system of the Convention Strasbourg, 13.V.2004

Preamble

The member States of the Council of Europe, signatories to this Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as «the Convention»),

Having regard to Resolution No. 1 and the Declaration adopted at the European Ministerial Conference on Human Rights, held in Rome on 3 and 4 November 2000;

Having regard to the Declarations adopted by the Committee of Ministers on 8 November 2001, 7 November 2002 and 15 May 2003, at their 109th, 111th and 112th Sessions, respectively;

Having regard to Opinion No. 251 (2004) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on 28 April 2004;

Considering the urgent need to amend certain provisions of the Convention in order to maintain and improve the efficiency of the control system for the long term, mainly in the light of the continuing increase in the workload of the European Court of Human Rights and the Committee of Ministers of the Council of Europe;

Considering, in particular, the need to ensure that the Court can continue to play its pre-eminent role in protecting human rights in Europe,

Have agreed as follows:

Article 1

Paragraph 2 of Article 22 of the Convention shall be deleted.

Protokoll nr. 14 til konvensjonen om beskyttelse av menneske- rettighetene og de grunn- leggende friheter, om endring av konvensjonens kontrollsystem Strasbourg 13. mai 2004

Fortale

De medlemsstater i Europarådet som har undertegnet denne protokoll til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, undertegnet i Roma 4. november 1950 (heretter kalt «konvensjonen»);

som viser til resolusjon nr. 1 og erklæringen vedtatt på den europeiske ministerkonferansen om menneskerettigheter holdt i Roma 3. og 4. november 2000;

som viser til erklæringene vedtatt på Ministerkomiteens 109., 111. og 112. sesjon henholdsvis 8. november 2001, 7. november 2002 og 15. mai 2003;

som viser til uttalelse nr. 251 (2004) vedtatt av Europarådets parlamentarikerforsamling 28. april 2004;

som tar i betraktning at det er et presserende behov for å endre visse bestemmelser i konvensjonen for å kunne opprettholde og bedre kontrollsystemets effektivitet på lengre sikt, hovedsakelig på bakgrunn av den stadig økende arbeidsbyrden som hviler på Den europeiske menneskerettsdomstol og Europarådets ministerkomité;

som særlig tar i betraktning at det er nødvendig å sikre at Domstolen fortsatt kan spille sin ledende rolle med hensyn til vern av menneskerettighetene i Europa;

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1

Konvensjonens artikkel 22, avsnitt 2 oppheves.

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

Article 2

Article 23 of the Convention shall be amended to read as follows:

«Article 23 – Terms of office and dismissal

1. The judges shall be elected for a period of nine years. They may not be re-elected.
2. The terms of office of judges shall expire when they reach the age of 70.
3. The judges shall hold office until replaced. They shall, however, continue to deal with such cases as they already have under consideration.
4. No judge may be dismissed from office unless the other judges decide by a majority of two-thirds that that judge has ceased to fulfil the required conditions.»

Article 3

Article 24 of the Convention shall be deleted.

Article 4

Article 25 of the Convention shall become Article 24 and its text shall be amended to read as follows:

«Article 24 – Registry and rapporteurs

1. The Court shall have a registry, the functions and organisation of which shall be laid down in the rules of the Court.
2. When sitting in a single-judge formation, the Court shall be assisted by rapporteurs who shall function under the authority of the President of the Court. They shall form part of the Court's registry.»

Article 5

Article 26 of the Convention shall become Article 25 («Plenary Court») and its text shall be amended as follows:

1. At the end of paragraph d, the comma shall be replaced by a semi-colon and the word «and» shall be deleted.
2. At the end of paragraph e, the full stop shall be replaced by a semi-colon.
3. A new paragraph f shall be added which shall read as follows:
«f. make any request under Article 26, paragraph 2.»

Article 6

Article 27 of the Convention shall become Article 26 and its text shall be amended to read as follows:

Artikkel 2

Konvensjonens artikkel 23 skal lyde:

«Artikkel 23 – Embetsperioder og avskjedigelse

1. Dommerne velges for et tidsrom på ni år. De kan ikke gjenvelges.
2. Dommernes embetsperiode skal utløpe ved fylte 70 år.
3. Dommerne skal sitte i sine embeter til de skiftes ut. De skal imidlertid fortsatt behandle saker som de allerede har til vurdering.
4. En dommer kan ikke avskjediges fra embetet med mindre de øvrige dommerne med to tredjedels flertall avgjør at vedkommende ikke lenger oppfyller de fastsatte krav.»

Artikkel 3

Konvensjonens artikkel 24 oppheves.

Artikkel 4

Artikkel 25 i konvensjonen blir artikkel 24, og skal lyde:

«Artikkel 24 – Justissekretariat og rapportører

1. Domstolen skal ha et justissekretariat hvis funksjoner og organisering skal fastsettes i Domstolens forretningsorden.
2. Når Domstolen settes med enedommere, skal den bistås av rapportører som ved utøvelsen av sine funksjoner skal være underlagt Domstolens president. De skal utgjøre en del av Domstolens justissekretariat.»

Artikkel 5

Artikkel 26 i konvensjonen blir artikkel 25 («Domstolen i plenum»), og skal endres som følger:

1. På slutten av punkt d erstattes komma med semikolon og ordet «og» utgår.
2. På slutten av punkt e erstattes punktum med semikolon.
3. Nytt punkt f skal lyde:

«f. rette eventuelle anmodninger i henhold til artikkel 26, avsnitt 2.»

Artikkel 6

Tidligere artikkel 27 i konvensjonen blir artikkel 26, og skal lyde:

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

«Article 26 – Single-judge formation, committees, Chambers and Grand Chamber

1. To consider cases brought before it, the Court shall sit in a single-judge formation, in committees of three judges, in Chambers of seven judges and in a Grand Chamber of seventeen judges. The Court's Chambers shall set up committees for a fixed period of time.
2. At the request of the plenary Court, the Committee of Ministers may, by a unanimous decision and for a fixed period, reduce to five the number of judges of the Chambers.
3. When sitting as a single judge, a judge shall not examine any application against the High Contracting Party in respect of which that judge has been elected.
4. There shall sit as an *ex officio* member of the Chamber and the Grand Chamber the judge elected in respect of the High Contracting Party concerned. If there is none or if that judge is unable to sit, a person chosen by the President of the Court from a list submitted in advance by that Party shall sit in the capacity of judge.
5. The Grand Chamber shall also include the President of the Court, the Vice-Presidents, the Presidents of the Chambers and other judges chosen in accordance with the rules of the Court. When a case is referred to the Grand Chamber under Article 43, no judge from the Chamber which rendered the judgment shall sit in the Grand Chamber, with the exception of the President of the Chamber and the judge who sat in respect of the High Contracting Party concerned.»

Article 7

After the new Article 26, a new Article 27 shall be inserted into the Convention, which shall read as follows:

«Article 27 – Competence of single judges

1. A single judge may declare inadmissible or strike out of the Court's list of cases an application submitted under Article 34, where such a decision can be taken without further examination.
2. The decision shall be final.
3. If the single judge does not declare an application inadmissible or strike it out, that judge shall forward it to a committee or to a Chamber for further examination.»

«Artikkel 26 – Enedommere, komiteer, kamre og storkammer

1. Når Domstolen skal vurdere saker som er brakt inn for den, settes den med enedommere, komiteer på tre dommere, kamre på syv dommere og et storkammer på sytten dommere. Domstolens kamre skal nedsette komiteer for et fast tidsrom.
2. På anmodning fra Domstolen i plenum kan Ministerkomiteen, ved enstemmig vedtak og for et fast tidsrom, redusere antall dommere i kamrene til fem.
3. Når en dommer sitter som enedommer, skal vedkommende ikke behandle klager fremsatt mot den høye Kontraherende Part som vedkommende er valgt for.
4. Ex-officio-medlem av kammeret og storkammeret skal være den valgte dommer for den høye Kontraherende Part saken angår. Dersom ingen finnes eller vedkommende ikke kan møte, skal en person som Domstolens president har valgt fra en liste fremlagt på forhånd av vedkommende part, møte i egenskap av dommer.
5. Storkammeret skal også omfatte presidenten for Domstolen, visepresidentene, presidentene for kamrene og andre dommere valgt i samsvar med forretningsordenen. Når en sak er henvist til storkammeret i henhold til artikkel 43, skal ingen dommer som satt i kammeret som avsa dommen, sitte i storkammeret, med unntak av kammerets president og den dommer som var valgt for vedkommende høye Kontraherende Part.»

Artikkel 7

Etter ny artikkel 26 innsettes ny artikkel 27 i konvensjonen, som skal lyde:

«Artikkel 27 – Enedommeres kompetanse

1. En enedommer kan beslutte å avvise eller stryke fra Domstolens saksliste en individklage innbrakt i henhold til artikkel 34 når slik beslutning kan treffes uten videre behandling.
2. Beslutningen skal være endelig.
3. Dersom enedommeren beslutter ikke å avvise en individklage eller stryke den fra sakslisten, skal vedkommende videresende den til en komité eller et kammer til videre behandling.»

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

Article 8

Article 28 of the Convention shall be amended to read as follows:

«Article 28 – Competence of committees

1. In respect of an application submitted under Article 34, a committee may, by a unanimous vote,
 - a. declare it inadmissible or strike it out of its list of cases, where such decision can be taken without further examination; or
 - b. declare it admissible and render at the same time a judgment on the merits, if the underlying question in the case, concerning the interpretation or the application of the Convention or the Protocols thereto, is already the subject of well-established case-law of the Court.
2. Decisions and judgments under paragraph 1 shall be final.
3. If the judge elected in respect of the High Contracting Party concerned is not a member of the committee, the committee may at any stage of the proceedings invite that judge to take the place of one of the members of the committee, having regard to all relevant factors, including whether that Party has contested the application of the procedure under paragraph 1.b.»

Article 9

Article 29 of the Convention shall be amended as follows:

1. Paragraph 1 shall be amended to read as follows: «If no decision is taken under Article 27 or 28, or no judgment rendered under Article 28, a Chamber shall decide on the admissibility and merits of individual applications submitted under Article 34. The decision on admissibility may be taken separately.»
2. At the end of paragraph 2 a new sentence shall be added which shall read as follows: «The decision on admissibility shall be taken separately unless the Court, in exceptional cases, decides otherwise.»
3. Paragraph 3 shall be deleted.

Article 10

Article 31 of the Convention shall be amended as follows:

1. At the end of paragraph a, the word «and» shall be deleted.
2. Paragraph b shall become paragraph c and a new paragraph b shall be inserted and shall read as follows:

Artikkel 8

Konvensjonens artikkel 28 skal lyde:

«Artikkel 28 – Komiteers kompetanse

1. Ved individklager innbrakt i henhold til artikkel 34 kan en komité ved enstemmig vedtak
 - a. beslutte å avvise klagen eller stryke den fra sakslisten når slikt vedtak kan fattes uten videre behandling; eller
 - b. beslutte at klagen kan prøves og samtidig avsi dom om realitetsspørsmålene i saken dersom sakens underliggende spørsmål om tolkningen eller anvendelsen av konvensjonen eller dens protokoller, allerede er gjenstand for etablert rettspraksis ved Domstolen.
2. Vedtak og dommer i henhold til avsnitt 1 skal være endelige.
3. Dersom den valgte dommer for den høye Kontraherende Part saken angår, ikke er medlem av komiteen, kan komiteen på et hvilket som helst stadium i saksbehandlingen be vedkommende om å ta en av komitémedlemmenes plass, idet det tas hensyn til alle relevante faktorer, herunder om vedkommende part har hatt innsigelser mot å anvende fremgangsmåten i avsnitt 1.b.»

Artikkel 9

Konvensjonens artikkel 29 skal endres som følger:

1. Avsnitt 1 skal lyde: «Dersom det ikke er fattet vedtak i henhold til artikkel 27 eller 28 eller avsagt dom i henhold til artikkel 28, skal et kammer avgjøre om individklager fremsatt i henhold til artikkel 34 kan prøves for Domstolen, og realitetene i saken. *Vedtaket om hvorvidt saken kan prøves, kan fattes separat.*»
2. På slutten av avsnitt 2 tilføyes en ny setning, som skal lyde: «Vedtaket om hvorvidt saker kan prøves, skal fattes separat med mindre Domstolen unntaksvis bestemmer noe annet.»
3. Avsnitt 3 oppheves.

Artikkel 10

Konvensjonens artikkel 31 skal endres som følger:

1. På slutten av punkt a utgår ordet «og».
2. Tidligere punkt b blir punkt c, og det innsettes nytt punkt b, som skal lyde:

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

«b. decide on issues referred to the Court by the Committee of Ministers in accordance with Article 46, paragraph 4; and».

«b. avgjøre saker som Ministerkomiteen har forelagt for Domstolen i samsvar med artikkel 46, avsnitt 4; og».

Article 11

Article 32 of the Convention shall be amended as follows:

At the end of paragraph 1, a comma and the number 46 shall be inserted after the number 34.

Artikkel 11

Konvensjonens artikkel 32 skal endres som følger:

På slutten av avsnitt 1 innsettes et komma og tallet 46 etter tallet 34.

Article 12

Paragraph 3 of Article 35 of the Convention shall be amended to read as follows:

«3. The Court shall declare inadmissible any individual application submitted under Article 34 if it considers that :

a. the application is incompatible with the provisions of the Convention or the Protocols thereto, manifestly ill-founded, or an abuse of the right of individual application; or

b. the applicant has not suffered a significant disadvantage, unless respect for human rights as defined in the Convention and the Protocols thereto requires an examination of the application on the merits and provided that no case may be rejected on this ground which has not been duly considered by a domestic tribunal.»

Artikkel 12

Konvensjonens artikkel 35, avsnitt 3 skal lyde:

«3. Domstolen skal avvise en individklage fremsatt i samsvar med artikkel 34 dersom den finner at

a. klagen er uforenlig med bestemmelsene i konvensjonen eller dens protokoller, er åpenbart grunnløs eller innebærer et misbruk av retten til å fremsette individklage; eller

b. klageren ikke har lidd noen ulempe av betydning, med mindre respekt for menneskerettighetene som definert i konvensjonen og dens protokoller krever at realitetsspørsmålene i saken blir behandlet, og forutsatt at ingen sak kan avvises på dette grunnlag som ikke har vært behørig vurdert av en nasjonal domstol.»

Article 13

A new paragraph 3 shall be added at the end of Article 36 of the Convention, which shall read as follows:

«3. In all cases before a Chamber or the Grand Chamber, the Council of Europe Commissioner for Human Rights may submit written comments and take part in hearings.»

Artikkel 13

På slutten av konvensjonens artikkel 36 skal nytt avsnitt 3 lyde:

«3. I alle saker som er til behandling i et kammer eller i storkammeret, kan Europarådets kommissær for menneskerettigheter legge frem skriftlige kommentarer og ta del i rettsmøter.»

Article 14

Article 38 of the Convention shall be amended to read as follows:

«Article 38 – Examination of the case

The Court shall examine the case together with the representatives of the parties and, if need be, undertake an investigation, for the effective conduct of which the High Contracting Parties concerned shall furnish all necessary facilities.»

Artikkel 14

Konvensjonens artikkel 38 skal lyde:

«Artikkel 38 –Behandling av *saken*

Domstolen skal behandle saken sammen med representantene for partene, og om nødvendig sette i verk en granskning, som de berørte høye Kontraherende Parter skal medvirke til ved å stille alle nødvendige hjelpemidler til disposisjon .»

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

Article 15

Article 39 of the Convention shall be amended to read as follows:

«Article 39 – Friendly settlements

1. At any stage of the proceedings, the Court may place itself at the disposal of the parties concerned with a view to securing a friendly settlement of the matter on the basis of respect for human rights as defined in the Convention and the Protocols thereto.
2. Proceedings conducted under paragraph 1 shall be confidential.
3. If a friendly settlement is effected, the Court shall strike the case out of its list by means of a decision which shall be confined to a brief statement of the facts and of the solution reached.
4. This decision shall be transmitted to the Committee of Ministers, which shall supervise the execution of the terms of the friendly settlement as set out in the decision.»

Article 16

Article 46 of the Convention shall be amended to read as follows:

«Article 46 – Binding force and execution of judgments

1. The High Contracting Parties undertake to abide by the final judgment of the Court in any case to which they are parties.
2. The final judgment of the Court shall be transmitted to the Committee of Ministers, which shall supervise its execution.
3. If the Committee of Ministers considers that the supervision of the execution of a final judgment is hindered by a problem of interpretation of the judgment, it may refer the matter to the Court for a ruling on the question of interpretation. A referral decision shall require a majority vote of two thirds of the representatives entitled to sit on the Committee.
4. If the Committee of Ministers considers that a High Contracting Party refuses to abide by a final judgment in a case to which it is a party, it may, after serving formal notice on that Party and by decision adopted by a majority vote of two thirds of the representatives entitled to sit on the Committee, refer to the Court the question whether that Party has failed to fulfil its obligation under paragraph 1.
5. If the Court finds a violation of paragraph 1, it shall refer the case to the Committee of Ministers for consideration of the measures to be taken. If the Court finds no violation of paragraph

Artikkel 15

Konvensjonens artikkel 39 skal lyde:

«Artikkel 39 – Forlik

1. Domstolen kan på et hvilket som helst stadium i forhandlingene stille seg til disposisjon for de berørte parter med henblikk på å oppnå forlik i saken på grunnlag av respekt for menneskerettighetene som definert i konvensjonen og dens protokoller.
2. Forhandlinger i henhold til avsnitt 1 skal være konfidensielle.
3. Dersom det inngås forlik, skal Domstolen stryke saken fra sakslisten gjennom et vedtak som skal være begrenset til en kort redegjørelse for kjensgjerningene og den oppnådde løsning.
4. Dette vedtak skal overleveres Ministerkomiteen, som skal ha tilsyn med gjennomføringen av forliksvilkårene fastsatt i vedtaket.»

Artikkel 16

Konvensjonens artikkel 46 skal lyde:

«Artikkel 46 – Dommers bindende kraft og deres iverksettelse

1. De høye Kontraherende Parter forplikter seg til å rette seg etter Domstolens endelige dom i enhver sak de er part i.
2. Domstolens endelige dom skal overleveres Ministerkomiteen, som skal ha tilsyn med fullbyrdselsen av dommen.
3. Dersom Ministerkomiteen finner at problemer med tolkningen av en endelig dom er til hinder for at den kan føre tilsyn med fullbyrdselsen av dommen, kan den oversende saken til Domstolen for å få avgjort tolkningsspørsmålet. Vedtak om å oversende saken krever to tredjedels stemmeflertall blant de representanter som har rett til å ta sete i Komiteen.
4. Dersom Ministerkomiteen finner at en høy Kontraherende Part nekter å rette seg etter en endelig dom i en sak den er part i, kan den etter å ha gitt vedkommende part formelt varsel og ved vedtak fattet med to tredjedels stemmeflertall blant de representanter som har rett til å ta sete i Komiteen, forelegge spørsmålet om parten har unnlatt å oppfylle sin forpliktelse etter avsnitt 1, for Domstolen.
5. Dersom Domstolen finner at det har funnet sted et brudd på avsnitt 1, skal den oversende saken til Ministerkomiteen, som skal vurdere hvilke tiltak som skal treffes. Dersom Domstolen fin-

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

1, it shall refer the case to the Committee of Ministers, which shall close its examination of the case.»

ner at det ikke har funnet sted et brudd på avsnitt 1, skal den oversende saken til Ministerkomiteen, som skal avslutte behandlingen av saken.»

Article 17

Article 59 of the Convention shall be amended as follows:

1. A new paragraph 2 shall be inserted which shall read as follows:
 - «2. The European Union may accede to this Convention.»
2. Paragraphs 2, 3 and 4 shall become paragraphs 3, 4 and 5 respectively.

Final and transitional provisions

Article 18

1. This Protocol shall be open for signature by member States of the Council of Europe signatories to the Convention, which may express their consent to be bound by
 - a. signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
 - b. signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
2. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 19

This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which all Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol, in accordance with the provisions of Article 18.

Article 20

1. From the date of the entry into force of this Protocol, its provisions shall apply to all applications pending before the Court as well as to all judgments whose execution is under supervision by the Committee of Ministers.
2. The new admissibility criterion inserted by Article 12 of this Protocol in Article 35, paragraph 3.b of the Convention, shall not apply to applica-

Artikkel 17

Konvensjonens artikkel 59 skal endres som følger:

1. Det innsettes et nytt avsnitt 2, som skal lyde:
 - «2. Den europeiske union kan tiltre denne konvensjon.»
2. Tidligere avsnitt 2, 3 og 4 blir henholdsvis avsnitt 3, 4 og 5.

Sluttbestemmelser og overgangsbestemmelser

Artikkel 18

1. Denne protokoll skal være åpen for undertegning av de medlemsstater i Europarådet som har undertegnet konvensjonen, og som kan gi sitt samtykke til å være bundet av den ved
 - a. undertegning uten forbehold med hensyn til ratifikasjon, godtakelse eller godkjenning; eller
 - b. undertegning med forbehold om ratifikasjon, godtakelse eller godkjenning, etterfulgt av ratifikasjon, godtakelse eller godkjenning.
2. Ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsdokumentene skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

Artikkel 19

Denne protokoll tretr i kraft den første dagen i den måned som følger etter utløpet av en periode på tre måneder regnet fra den dag alle parter i konvensjonen har gitt sitt samtykke til å være bundet av protokollen i samsvar med bestemmelsene i artikkel 18.

Artikkel 20

1. Fra den dag denne protokoll tretr i kraft, skal dens bestemmelser få anvendelse på alle klager som verserer for Domstolen, samt på alle dommer der Ministerkomiteen har tilsyn med fullbyrdelsen.
2. Det nye kravet med hensyn til hvorvidt en individklage kan prøves, innsatt ved artikkel 12 i denne protokoll i artikkel 35 avsnitt 3 b i kon-

Om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 14 til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter om endring av konvensjonens kontrollsystem, av 13. mai 2004

tions declared admissible before the entry into force of the Protocol. In the two years following the entry into force of this Protocol, the new admissibility criterion may only be applied by Chambers and the Grand Chamber of the Court.

Article 21

The term of office of judges serving their first term of office on the date of entry into force of this Protocol shall be extended *ipso jure* so as to amount to a total period of nine years. The other judges shall complete their term of office, which shall be extended *ipso jure* by two years.

Article 22

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c. the date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 19; and
- d. any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 13th day of May 2004, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

vensjonen, får ikke anvendelse på klager som Domstolen har erklært kan prøves før protokollen trådte i kraft. De to første årene etter at denne protokoll er trådt i kraft, er det bare Domstolens kamre og storkammer som kan anvende det nye kravet med hensyn til prøving av individklager.

Artikkel 21

Embetsperioden for dommere som er inne i sin første embetsperiode den dag denne protokoll trer i kraft, skal automatisk forlenges til ni år til sammen. De øvrige dommerne skal fullføre sin embetsperiode, som automatisk forlenges med to år.

Artikkel 22

Europarådets generalsekretær skal underrette medlemsstatene i Europarådet om

- a. enhver undertegning ;
- b. deponering av ethvert ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument ;
- c. datoen da denne protokoll trer i kraft i samsvar med artikkel 19; og
- d. enhver annen handling, underretning eller meddelelse som angår denne protokoll.

Som bekreftelse på dette har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til det, undertegnet denne protokoll.

Utferdiget i Strasbourg den 13. mai 2004 på engelsk og fransk, med samme gyldighet for begge tekster, i ett enkelt eksemplar, som skal deponeres i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær skal oversende bekreftede kopier til hver av Europarådets medlemsstater.
